

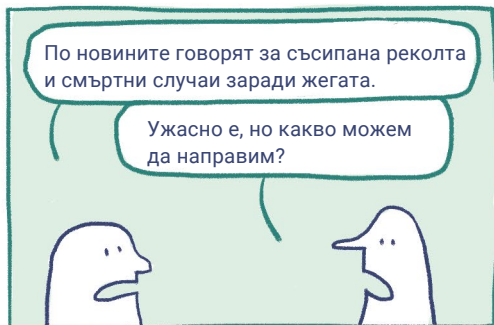
Наводнения, факти и влажни зони

Как абсорбиращите ландшафти помагат за
овладяването на климатичната криза

ЧАСТ 1 ОТ ПОРЕДИЦАТА SPONGEBOOST КОМИКСИ

Няколко часа по-късно

Този дъжд няма ли да спре?
Моравата е под вода! Не съм виждал
такъв порой досега...

Глупости, не вали ли
винаги така?

Малко по-късно...

Боже мой, вече има
вода и в дневната!
Направи нещо!

Не знам какво да напра-
вя! Никой не можа да
предвиди това!

прокашля се

Ако трябва да сме чест-
ни... Вие, хората, от доста
време се опитвате да
оправите тази бъркотия...

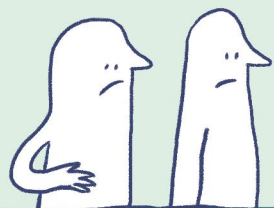
сърф

Ей, кой
си ти?

И какво искаш да
кажеш? Че ние сме
си виновни ли?

Аз съм Спонджи,
специалист по
спасителни операции
и откровени думи.
Вашият спасителен
пояс, така да се каже.
Тук съм, за да ви
помогна.

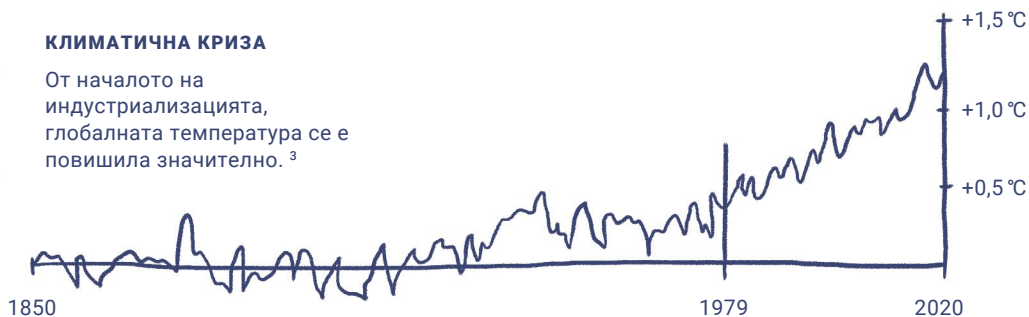

Естествено, вината не е непременно ваша, но хората със сигурност влияят върху климата.

КЛИМАТИЧНА КРИЗА

От началото на индустриализацията, глобалната температура се е повишила значително.³

В резултат на това, **проливните дъждове** са по-чести и по-силни, а **сушата и екстремните горещини** зачестяват.

Жега и суша, наводнения, повишена смъртност, екосистемни промени, недостиг на вода, покачване на морското равнище...^{3,4}

Изберете си от всички ужасни неща!

Водната криза държи Европа под напрежение Не сме подготвени⁹

Суша в Португалия
Нови горски пожари¹⁰

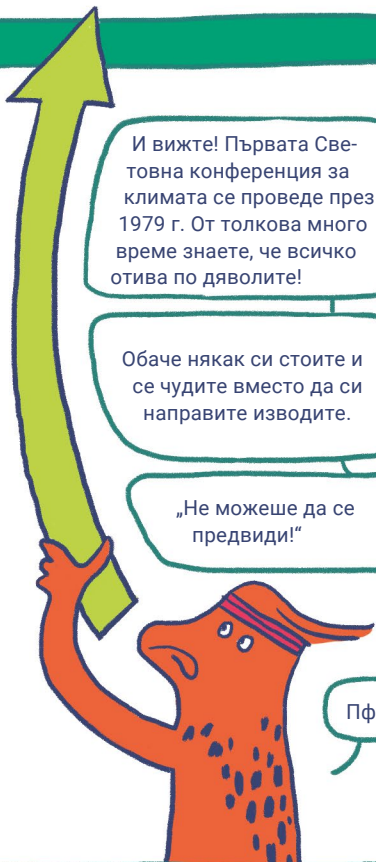
Наводнения в Германия
Политиците казват „Не можеше да се предвиди!“¹¹

И вижте! Първата Световна конференция за климата се проведе през 1979 г. От толкова много време знаете, че всичко отива по дяволите!

Обаче някак си стоите и се чудите вместо да си направите изводите.

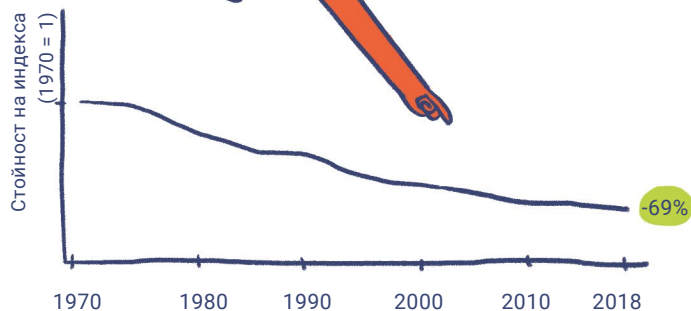
„Не можеше да се предвиди!“

Пфу!

И още нещо!

Ето, например Индексът „Жива планета“ показва намаляване на популациите на гръбначни животни от 1970 г. насам.

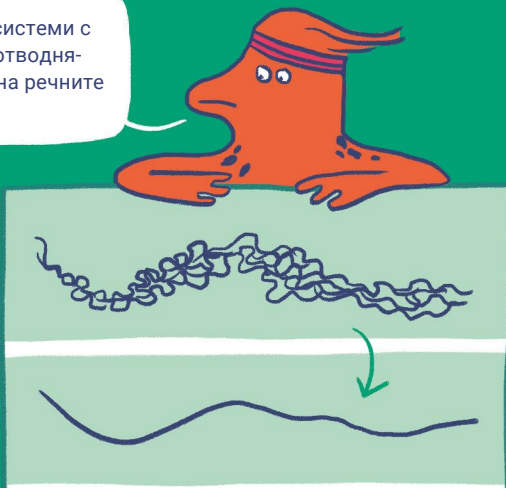
КРИЗА НА ВИДОВЕТЕ

Климатичната криза и особено начина, по който хората живеят, оказват пряко влияние върху местообитанията на растенията и животните, като така ускоряват глобалното изчезване на видове.^{3,4,5,6}

Една от причините: Разрушаването на екосистеми с голямо видово разнообразие. Например, отводняването на заливните тераси и корекцията на речните корита от индустриализацията насам.

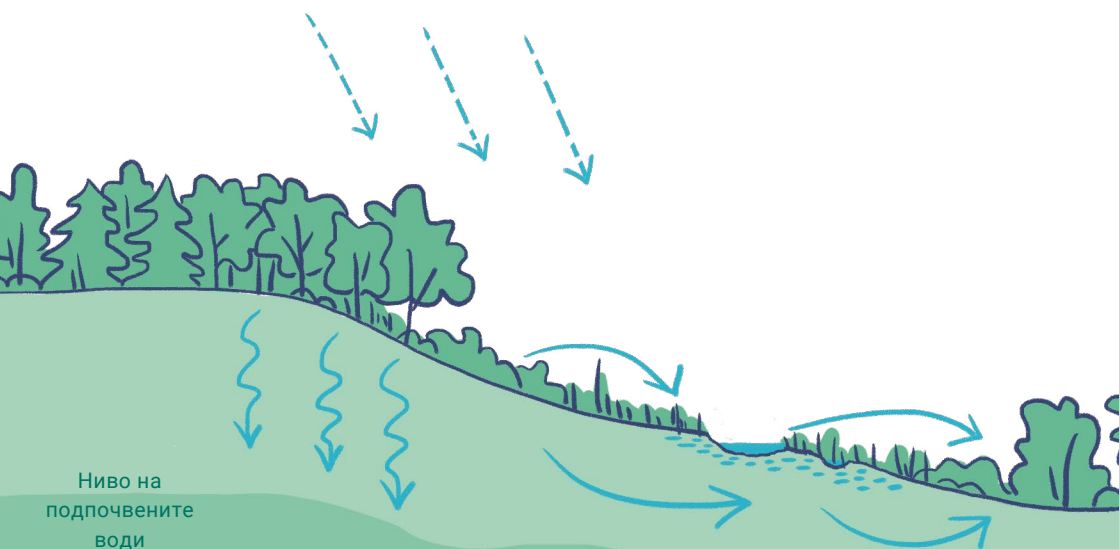
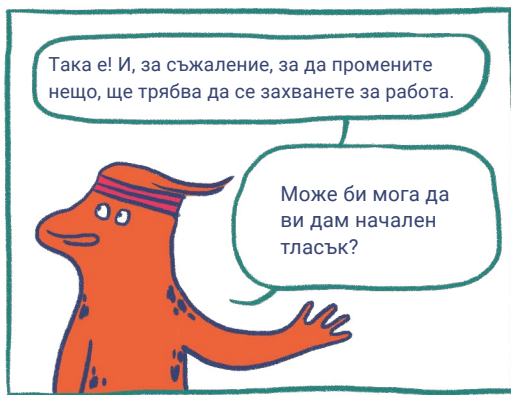

Дигите служели, за да се предотврати наводняването на полетата и населените места. Заливни райони, които някога са били с голямо биоразнообразие, сега служат за изграждане на селища или за земеделски нужди.^{1,2}

Изкуственото изправяне и увеличаване на дълбочината на реките позволиха преминаването на тежки транспортни кораби. Чакълът и плитките брегове бяха изгубени като местообитания, а нивото на подпочвените води се снижи.

Нищо чудно, че в дългосрочен план това няма да доведе до нищо добро...

СЪХРАНЕНИЕ НА ВОДА

Здравата почва може да абсорбира вода. Това означава, че излишъкът от вода се съхранява и остава достъпен дори през периоди на суша.

СЪХРАНЕНИЕ НА ВЕЩЕСТВА

Вещества като азот, нитрати или фосфати могат да бъдат абсорбирани и да останат в почвата, вместо да бъдат отнесени в реката.

ЗАБАВЕНО ОТТИЧАНЕ НА ВОДА

Структурно богатата растителност забавя оттичането на водата и подобрява инфилтрацията. Торфищата, езерата и влажните зони не само подпомагат естественото задържане на вода, но и биоразнообразието.

Има добри стратегии в борбата с климатични промени и загубата на биоразнообразие.

Те включват природни решения, като например абсорбиращите ландшафти.

Когато абсорбиращите ландшафти са в добро състояние, те могат да абсорбират много вода и да я освобождават бавно обратно в околната среда – малко като кухненска гъба.

Има различни начини да възстановим нашите ландшафти и да ги превърнем в естествени гъби.

ОХЛАЖДАЩ ЕФЕКТ

Синьо-зелена инфраструктура, т.е. биотопи, които свързват ландшафта и се характеризират с растителност и вода, охлаждат цялата околна среда.

СВОБОДНО ТЕЧАЩИ РЕКИ

Ако една река има място да криволичи, нейната естествена динамика създава уникална мозайка от местообитания. Водата може да се разпространи в седиментите наоколо и така да подпомогне подхранването на подпочвените води – тук ефектът на гъбата е виден.

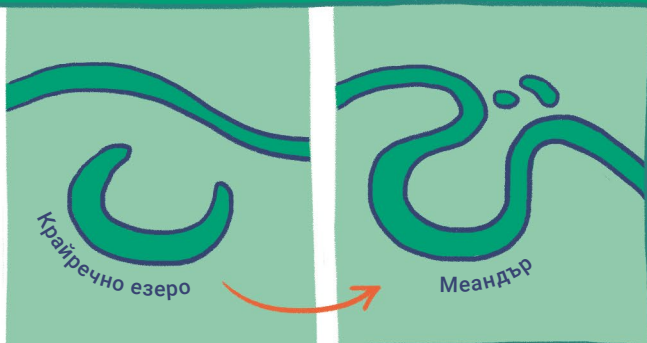
ПУСНЕТЕ ВОДАТА В ЛАНДШАФТА!

Преместване на диги, разделяне на диги, премахване на бреговите укрепления, изпускателни системи за наводняване на заливни низини

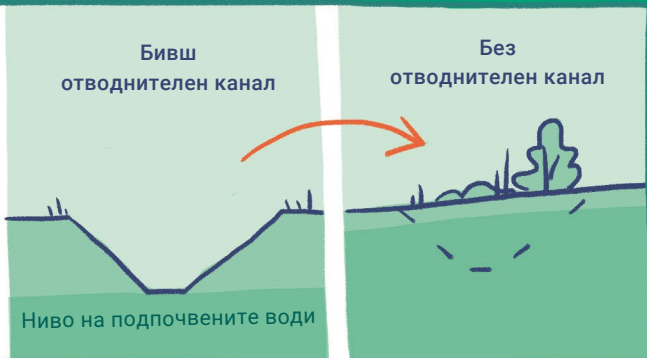
ЗАПАЗЕТЕ ВОДАТА В ЛАНДШАФТА!

Забавете оттичането на водата, свържете отново крайречните езера, променете пътя на съществуващите реки, за да потекат по-бавно и да напоят по-сухите заливни низини

СПРЕТЕ С ДРЕНАЖИТЕ!

Закрийте дренажните канали, махнете дренажите

Специфичните мерки винаги зависят от местната ситуация.

За да определим подходящите мерки, трябва да обединим различни групи като фермери, местни жители и политици.

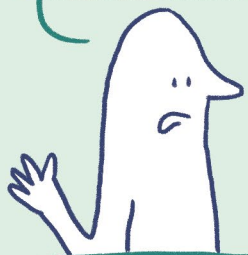

Уау, това звучи по-добре, но си е много работа.

В такъв случай да запретваме ръкави, бурята отмина.

Откъде да започнем? Спонджи, някаква идея?

Мога да помогна, но първо трябва да говоря с някои важни хора.

Може ли да ми помогнете да резервирам билет за влак до Брюксел?

Ако действаме заедно сега, ще успеем да направим промяна!

Отърсете се от шока и действайте!

РЕФЕРЕНЦИИ

1 – KADEN, U. S., SCHOLZ, M., BUIJSE, A. D., CVIJANOVIĆ, D., FROESE, I., DIACK, I., ... & BONN, A. (2023) 'Riverine and coastal wetlands in Europe for biodiversity and climate: state of knowledge, challenges and opportunities.'

2 – VALLERANI, F. (2018) 'Introduction. Flowing consciousness and the becoming of waterscapes', in Vallerani, F. and Visentin, F. (eds.) *Waterways and the cultural landscape*. London, New York: Routledge, p. 266, <https://doi.org/10.4324/9781315398464>.

3 – IPCC (2022) *Climate Change 2022: Impacts, Adaptation, and Vulnerability. Contribution of Working Group II to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change* [H.-O. Pörtner, D.C. Roberts, M. Tignor, E.S. Poloczanska, K. Mintenbeck, A. Alegría, M. Craig, S. Langsdorf, S. Löschke, V. Möller, A. Okem, B. Rama (eds.)]. Cambridge: Cambridge University Press. doi:10.1017/9781009325844.

4 – EUROPEAN ENVIRONMENT AGENCY (2024) *Europäische Bewertung der Klimarisiken, Zusammenfassung*.

5 – WWF (2022) *Living Planet Report 2022 – Building a positive future in a volatile world*. Almond, R.E.A., Grooten, M., Juffe Bignoli, D. & Petersen, T. (eds.). Gland, Switzerland: WWF.

6 – RICHARDSON, K., ET AL. (2023) 'Earth beyond six of nine planetary boundaries', *Science Advances*, 9, eadh2458. doi:10.1126/sciadv.adh2458.

7 – RAMSAR CONVENTION ON WETLANDS (2018) *Global wetland outlook; State of the world's wetlands and their services to people 2018*.

8 – NAUTA, S. M., WATERLOO, M. J., GEVAERT, A. I., DE BIJL, J. AND BROTHERTON, P. (2024) 'Micro-Catchments, Macro Effects: Natural Water Retention Measures in the Kylldal Catchment, Germany', *Water*, 16, 733. doi:10.3390/w16050733.

9 – ZEIT ONLINE (2022) 'Portugal: Hitzewelle, Waldbrände, Dürre', *Zeit Online*, 14 July. Available at: <https://www.zeit.de/gesellschaft/zeitgeschehen/2022-07/portugal-hitzewelle-waldbraende-duerre> (Accessed: 7 November 2024).

10 – BAYERISCHER RUNDFUNK (2022) 'Hochwasser in Bayern: Mit Flut durch Starkregen im Freistaat war zu rechnen – ein #Faktenfuchs', *BR24*, 10 August. Available at: <https://www.br.de/nachrichten/bayern/hochwasser-in-bayern-mit-flut-durch-starkregen-im-freistaat-war-zu-rechnen-ein-faktenfuchs,UEJkzUk> (Accessed: 7 November 2024).

КОНТАКТИ

UFZ

Mathias Scholz

✉ mathias.scholz@ufz.de

☎ +49 341 / 60 25- 16 44

Michael Vieweg

✉ michael.vieweg@ufz.de

☎ +49 341 / 60 25- 16 43

DEUTSCHE UMWELTHILFE

Sabrina Schulz

✉ schulz@duh.de

☎ +49 151 / 10 64 50 56

Carina Darmstadt

✉ darmstadt@duh.de

☎ +49 30 / 240 08 67 - 894

НИЕ СМЕ ПРОЕКТ SPONGEBOOST

Европейските ландшафти са изправени пред екстремни метеорологични условия, от горещи вълни и суша до проливни дъждове, които нанасят сериозни вреди на екосистемите и обществото. Проект SpongeBoost беше създаден, за да се бори с тези предизвикателства. Той обединява екип от 10 партньорски организации от 7 европейски държави, обхващащи сферите на научните изследвания, политиките и управлението. SpongeBoost се фокусира върху подобряването на естествените, подобни на гъба, характеристики на ландшафта, за да управлява водния поток и съхранение. Това включва усъвършенстване на съществуващите методи, прилагането им в по-голям мащаб и проучване на иновативни решения. Проектът има за цел да засили устойчивостта на ландшафта срещу свързаните с климата екстремни явления чрез естествено задържане на вода.

ПАРТНЬОРИ

- 1 HELMHOLTZ Zentrum für Umweltforschung (UFZ)
- 2 Pensoft Publishers
- 3 Wetlands International Europe
- 4 Tartu Ülikool
- 5 Jan Evangelista Purkyně University in Ústí nad Labem
- 6 Centro Ibérico de Restauración Fluvial (CIREF)
- 7 Sociedade Portuguesa para o Estudo das Aves (SPEA)
- 8 Rhein-Westfälische Technische Hochschule Aachen (RWTH Aachen)
- 9 Bureau Stroming
- 10 Deutsche Umwelthilfe

Допълнителна информация за проекта и текущите дейности може да намерите на уебсайта на проекта и в нашите канали в социалните мрежи:

IMPRINT

КОНЦЕПЦИЯ, ИСТОРИЯ И ТЕКСТ

Carina Darmstadt, Melissa Harms,
Meike Metz, Nele Schacht, Sabrina Schulz

ИЛЮСТРАЦИИ, ОФОРМЛЕНИЕ & ДИЗАЙН

parzelle34
Nele Schacht und Melissa Harms

ПРЕВОД

Предоставен от Pensoft Publishers

ИЗДАТЕЛ

Deutsche Umwelthilfe e.V.
Bundesgeschäftsstelle Berlin
Hackescher Markt 4
10178 Berlin

Projektbüro Erfurt

c/o KrämerLoft
Bahnhofstr. 16 / Büßleber Gasse
99084 Erfurt

✉ info@duh.de

🌐 www.duh.de

ГОДИНА НА ИЗДАВАНЕ

1. Издание, 2024

DOI

10.5281/zenodo.14810054

Тази публикация е достъпна онлайн на www.spongeboost.eu на няколко езика.

Тази публикация на
parzelle34 - Nele Schacht и Melissa Harms
е с лиценз CC BY-NC-SA 4.0 DE

БЛАГОДАРНОСТИ

Бихме искали да благодарим на всички партньори по проект SpongeBoost за тяхната обратна връзка и превод на други езици. Специални благодарности към управленския екип на проекта в UFZ за съветите по всички научни въпроси.

Funded by
the European Union

Проект SpongeBoost е финансиран по Програма за изследвания и иновации на Европейския съюз „Хоризонт Европа“ съгласно споразумение за безвъзмездна финансова помощ №101112906.

Изразените възгледи и мнения са на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз или Европейската изпълнителна агенция за климата, инфраструктурата и околната среда (CINEA). Нито Европейският съюз, нито CINEA носят отговорност за тях.